

**VIDENSCENTER PÅ ÆLDREOMRÅDET
DEMENS
Elektroniske Nyhedsbrev
Nr. 1 september 2004**

Videnscenter på Ældreområdet udsender en række nyheder på ældreområdet såvel elektronisk som i trykt form og via hjemmesiden <http://www.aeldreviden.dk>

DEMENS er et nyt elektronisk nyhedsbrev om demens i forhold til ældre. DEMENS vil bringe nyheder, men også dialog og debat blandt læserne. DEMENS samarbejder med landsforeningen Demenskoordinatorer i Danmark "DKDK" og med en række ressourcepersoner på området.

INDHOLD:

FRA LÆSERNE

Demens-info efterlyser indlæg fra læserne

NYHEDER

**80 millioner kroner afsat til initiativer på demensområdet
Effekt af forskellige pleje- og omsorgsmetoder på demensområdet
"Kirstens dagbog" – et liv med Alzheimers demens
Erindringer om blandt andet tro skal hjælpe minder frem
Forskningsprojekt om bedre aktivitet og omsorg for mennesker med demens
Netværkskonference om Leve- og bomiljøer – naboskaber i plejeboliger
Temadage om hjælpemidler og demens**

Demens-info efterlyser indlæg fra læserne

Redaktionen minder læserne om, at man via denne service kan komme i dialog med fagfolk og kolleger rundt i landet. Send gerne spørgsmål, oplæg til diskussion eller rapporter og andet, som man gerne vil have sendt ud med næste nummer af Demens-info til:

johannesen@aeldreviden.dk eller til Videnscenter på Ældreområdet, Aurrehøjvej 24, 2900 Hellerup mærket "Demens-info".

80 millioner kroner afsat til initiativer på demensområdet

Regeringen og Dansk Folkeparti har indgået aftale om at styrke indsatsen på demensområdet. Der er sat 80 millioner kroner af til formålet, og det betyder at der nu kan søges penge til målrettede initiativer på området. Den overordnede model for projekterne er *Samarbejdsmodellen* mellem kommuner og amt om opsporing, udredning og pleje m.v. til borgere med demenssygdomme. Fokus er på etablering af tilbud i den tidlige fase af demensforløbet. Der kan blandt andet søges støtte i en pulje til *udvikling af dag- og aktiveringstilbud til yngre demente*. Arbejdet skal foregå i 2005 og ansøgningsfristen er den 1. november 2004.

Det er også muligt at søge penge til at udvikle *aflastnings- akutpleje og – genoptræningspladser* for svage ældre patienter, herunder personer med demens. Ansøgningsfrist den 1. oktober. Samme dag er der ansøgningsfrist for ansøgere, der vil *producere og distribuere undervisningsmateriale til forebyggelse af magtanvendelse* og den 15. september vil 7 leverandører af pleje for demensramte få mulighed for at indgå i et udviklingsforløb hvor man *afprøver og evaluerer effekten af at anvende socialpædagogik*. Formålet er at forebygge magtanvendelse overfor borgere med demens og udviklingen af den socialpædagogiske praksis skal ske i samarbejde med en kommunal myndighed. Servicestyrelsen planlægger også at afholde en *landsdækkende informationskampagne* i vinteren 2004-2005 for at højne en generelle viden om demens.

Kilde: Social Service nr3. 2004

Yderligere oplysninger <http://www.servicestyrelsen.dk>

Effekt af forskellige pleje- og omsorgsmetoder på demensområdet

De seneste år er en række forskellige metoder i pleje- og omsorgsindsatsen for demente udviklet og afprøvet såvel i Danmark som internationalt. De præsenteres i et litteraturstudium, der også vurderer den forskning der findes om effekten af metoderne. Studiet er gennemført af Anne Lee på initiativ fra Socialministeriet og i samarbejde med Styrelsen for Social Service og det sundhedsøkonomiske forskningsmiljø ved Syddansk Universitet. Man har ønsket *at styrke den forskningsbaserede viden for den del af demensområdet, der vedrører det sociale område*.

Resultatet er udgivet i en omfattende rapport omhandlende 11 forskellige metoder: Reminiscens, Livshistorie, Validering, Musikstimulering, Aromaterapi, Lysterapi, Dementia Care Mapping, Gently Teaching, Retrogenesis og Marte Meo. Efter en kort beskrivelse af de enkelte metoder præsenteres den udvalgte og evaluerede litteratur i tabelform med angivelse af forfattere, publikationsår og studiedesign. Dernæst følger en formidling af resultater og til sidst en diskussion, hvor evaluering

af studierne indgår og en konklusion. Til sidst præsenteres en oversigt over samtlige måleinstrumenter, der er anvendt i de inkluderede studier.

Rapporten konkluderer samlet, at forskellige metoder kan have en positiv effekt på mennesker med demens, eller på de problemer, som kan være en følge af demenssygdom og det efterlyses, at den fremtidige udvikling sker på videnskabelig baggrund, for eksempel med eksperimenterende forskning, der foregår flere steder samtidigt og med publicering af videnskabelige artikler. Det er sparsomt hvad der findes af vægtige studier på området, blandt andet fordi det ikke er afklaret, hvilken effekt der kan forventes, og det springer i øjnene, at ingen danske studier er inkluderet i undersøgelsen.

Rapporten "Pleje- og omsorgsmetoder til demensramte: Et litteraturstudie af den dokumenterede effekt" kan downloades fra Styrelsen for Social Service: <http://www.servicestyrelsen.dk>

"Kirstens dagbog" – et liv med Alzheimers demens

Tegneren og forfatteren Kirsten Ewald har skrevet dagbog hele sit liv – også de sidste år, hvor hun led af Alzheimers sygdom. På initiativ af barnebarnet Jonas Lautrop er dagsbogsnotater fra de sidste ti år af Kirsten Ewalds levetid nu redigeret og offentliggjort. Dagbogsnotaterne er skrevet ved dagens afslutning og de indeholder ikke alene faktuelle oplysninger om gøremål og hændelser, men også beskrivelser af Kirsten Ewalds følelser og sindsstemninger. Allerede i 1985 skriver Kirsten for eksempel: *"...jeg glemmer hvad folk har sagt til mig for fem minutter siden ..hvad lavede jeg i går, fredag? Jeg var i hvert fald ulykkelig og længselsfuld efter mening og sammenhæng"*

Men det på trods klarer Kirsten at skrive og instruere børneteaterforestillinger og kunststudstillinger og at være familie og andre behjælpelige på forskellig vis. I 1989 gennemfører Kirsten at læse psykologi på HF-niveau og få eksamen med et ni-tal. Kirsten skriver både om ensomme stunder og om glade dage, hvor familie og venner ofte er omdrejningspunktet. Det er gennemgående, at Kirsten kæmper med sig selv for hver dag at planlægge og udføre forskellige gerninger – og det bliver sværere og sværere. I 1991 skriver Kirsten for eksempel: *I dag startede jeg projekt "orden i tegnearkiverne". Jeg blev overvældet af, hvor utroligt mange tegninger der er. Tunge dynger gravede jeg op af glemslen, men fik rodet det hele godt til og blev meget, meget grå at desperation, fordi jeg ikke kunne få samling på dem og ikke kunne skelne det gode fra det dårlige. Så kom Lisbeth på besøg. Hun inviterede mig på kaffe klokken 16.00 og da jeg kom hjem igen var jeg helt i hopla og nu er jeg træt, for jeg har sorteret flere bunker af tegninger og synes, at det*

meste er ret godt.

Kirsten Ewald skriver medrivende om sin uro og kamp for at klare hverdagen og først meget sent tyer Kirsten til behandlingssystemet – som er psykiatrisk behandling og kiropraktik!

Kilde Berlingske Tidende, 11. juli 2004

Kirstens dagbog er udgivet af Styrelsen for Social Service under Socialministeriet

Bogen koster 177,50 kr. og kan bestilles hos Pfizer, telefon 4420 1100

Erindringer om blandt andet tro skal hjælpe minder frem

På Nørrebro Erindringscenter bruger man hverdagsgenstande til at stimulere ældres hukommelse. Erindringscentret har samlet en række genstande fra svundne tider under temaet: *"Vor kristne tro"*. Ligesom det har været tilfældet med andre temaer, forestiller man sig at erindringerne dukker op når man får en gammel salmebog eller et krucifiks i hænderne igen. Der er nu samlet så mange genstande at interesserede kan låne en lille kuffert med genstande fra perioden 1920 – 1950.

Kilde: Kristeligt Dagblad, 27. august 2004

Forskningsprojekt om bedre aktivitet og omsorg for mennesker med demens

Hvordan dokumenterer man, om et menneske uden sprog og næsten isoleret fra sin omverden har glæde af en given aktivitet? Sygeplejerske Kirsten Gotfredsen forsker indenfor de psyko-sociale relationer mellem mennesker med demens og plejepersonalet og bruger observationer i to minutters intervaller som metode i forskningen af opmærksomhed hos mennesker med svær demens. Det er Kirsten Gotfredsens mål at udvikle et redskab der kan dokumentere, hvad der har værdi for den enkelte og at skærpe personalets opmærksomhed i jagten på aktiviteter, der giver den enkelte glæde. Det kan både forekomme ved aktiv og ved passiv deltagelse i aktiviteter og det er ikke sikkert at mennesker med demens nødvendigvis har glæde af aktiviteter, som de i deres yngre år brugte megen tid på.

Målet med projektet er *"at der skabes mangfoldighed og målrettethed i de tilbud, vi giver mennesker med demens"*. Det kræver at vi vurderer individuelt fra person til person, om lige netop de person har glæde af den aktivitet, som de deltager i, udtaler Kirsten Gotfredsen.

Kilde : Lederforum 08/04

Netværkskonference om Leve- og bomiljøer – naboskaber i plejeboliger

Videnscenter på Ældreområdet og Konsulent- og formidlingsenheden Udvikling og Dokumentation indbyder til konference, mandag den 15. November i Torvehallerne, Kirketorvet 10-16, Vejle.

I forbindelse med konferencen udgives en publikation hvor erfaringer fra en række kommuner med leve- og bomiljøer præsenteres. Disse kommuner står på konferencen for en række workshops med temaer så som *De faglige metoder - De faglige kompetencer - Personalets ændrede arbejdsbetingelser - Politiske og ledelsesmæssige forudsætninger - Selvbestemmelse, medbestemmelse og brugerindflydelse - Fællesskaber i plejeboligerne. Social rummelighed i den nære omverden - Pårørende og frivillige som en del af hverdagen*

Se Videnscentrets hjemmeside <http://www.aeldreviden.dk> for yderligere oplysninger og tilmelding til konferencen

Temadage om hjælpemidler og demens

Mennesker med demens risikerer ind imellem at udsætte sig for uheld eller skade på dem selv i bestræbelserne på at videreføre dagligdagen på en måde, der er meningsfuld og sammenhængende – for eksempel når komfuret ikke slukkes, eller når hjemmet forlades uden overtøj. For at stimulere til bevidst, fremsynet og etisk korrekt brug af hjælpemidler indenfor demensområdet, afholder Hjælpemiddelinstittuttet temadage om hjælpemidler til mennesker med kognitive forstyrrelser, der er forårsaget af demens. Temadagene finder sted den 2. November i Århus og den 5. November i København.

Yderligere information: <http://www.hmi.dk>

Annette Johannesen, Faglig medarbejder
Videnscenter på Ældreområdet
Aurehøjvej 24 DK-2900 Hellerup
tlf. +45 3940 1010 fax +45 3940 4045

mail: johannesen@aeldreviden.dk

Videnscenter på Ældreområdet sender elektroniske nyhedsbrev DEMENS med jævne mellemrum mails ud, som specielt har fokus på nyheder omkring demens i forhold til ældre.

Nye brugere af DEMENS kan tilmelde sig på mailadressen:
demenslist-on@aeldreviden.dk

I ordningen indbygges også mulighed for erfaringsudveksling og dialog. Kommentarer og spørgsmål kan lægges ud til debat i 'Demens-info' ved at sende mail til: johannesen@aeldreviden.dk
Send også gerne artikler og rapporter, der kan være af fælles interesse. Vær opmærksom på at du *ikke* kan besvare denne mail ved at bruge svar/reply-funktionen.

Du er velkommen til frit at bruge og citere DEMENS. Husk dog at kreditere Videnscenter på Ældreområdet og evt. primærkilde, der er anført under oplysningen.

Ønsker du ikke længere at modtage DEMENS kan det afmeldes på mailadressen:
demenslist-off@aeldreviden.dk